

BARCELONA 12 DECEMBRE 1890

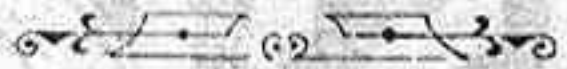
SETMANARI CATALA

10 CENTIMS lo número

Rosario del Pino

CRÒNICA

AL mon passan cosas que semblan impossibles. ¿Qui rediable havia de pensar que dintre la lliberal Barcelona se permetés tan á la descarada que 'ls canovins fessin de las sèvas?

Ha sigut un xich massa; jo perdono á qui 'm puga enganyar, fins que 'm convensi de que no m' ha enganyat, es dir, que 'm fassi veurer lo blanch, negre y 'l negre blanch, ab igual salero y *chic* que en sos bons temps lo célebre y malaguanyat Canonge. Pero, may perdonaria á aquell que ab conciencia, (vull dir barra) vol rifarse 'm, enganyantme com enganyan á un pobre pagés los mossegas de la ciutat.

Aixó han fet ab tota *sans façon* los ministerials, los conservadors barcelonins; s' han trovat los electors que á la primera hora del matí, un quart després d' obert lo col-legi, ja hi havían certis candidaturas ficadas á las úrnas com per art de bruixería; y lo mes salat del cás ha estat que, per obra del esperit sant en forma de mans conservadoras, en lo acte del escrutini han aparegut feixos sancérs de candidaturas, lligadets y tot com si sortissin de la botiga; naturalment donant un triomf als prestigidadors del partit de la trampa.

Pero aquest triunfo no es legal; aquest triunfo es adquirit ab l' engany y la mala fé. Quan governavan los fusionistas també havían triunfat moltes vegadas pero s' ho mereixian mes; si feyan alguna que altra trampa la feyan ab mes dissimulo, no á la vista de tot-hom y al alcáns de totas las inteligencias políticas, sino que 's valían de medis dignes de verdaders escamotejadors, fent jochs de mans en tota regla.

La gent d' avuy, los actuals partidaris de la situació, encare tenen la poca delicadesa de celebrar lo *triunfo* desde las columnas dels periódichs adictes y no sembla sino que encare 's mofan dels demés, pero 'ls mofats tenen mes dret á aixecar lo cap ab altanería y ferlos callar ab una mirada sola... que qui te culpa li basta.

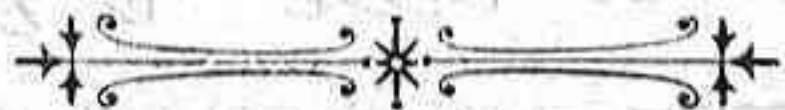
¿Com no comprenen aquesta gent que la opinió pública no pot tragarlos?

¿No han vist que no han triunfat mes que en Barcelona?

¿Es que tal vegada volen imposarse, á la forsa, dintre l' afecte de cada hu dels espanyols?

Lo que pér forsa s' ha de menjar, s' indisposa; tinguinho present, senyors de las conservas, y pensin també que lo que s' indisposa al ventrell... 's vomita.

DOCTOR GERONI.

DOS ROSERS

(Á LA MEVA REMEY)

Tú si que 'm pots dir primer mentres pe 'l jardí caminas:

—Fins avuy, en lo roser del méu amor, jardiner, no he trovat res més qu' espinas.

Be ho sé prou; no dius mentida: Jardiner me n' he tornat y en lo jardí de ta vida un roser jo hi he plantat de mena mol escullida.

Puig per mor' de ser l' arrel regat cada jorn ab fel, encar' que dirrho no gosas causante dolor crudel sols fá espinas sense rosas.

Enamorat, he arrencat del cor téu las flors millors; pau, ditxa, tranquilitat... y en son lloch hi he trasplantat aqueix roser de dolors.

Jo viuria convençut de tenir més bona estrella plantant lo roser volgut... més, fins are ni has pogut arrencarne una poncella.

Perdóna 'm Remei: jo m' creya donarte goig, com volía, fer de jardiner, com feya, perque ben confiat me creya que 'l roser... rosas faria.

Del roser qu' en mon cor creix vareig escullir l' esqueix per plantá 'l téu... ¡mala sort! las rosas del méu han mort!... Sols fá espinas... lo mateix!

Lo que ho sento no 's pot dí: quan en somnis, com ahí, en mon roser rosas miro, al anarlas á cullí me punxan... callo y suspiro.

Es que també, ben segú, l' ànima meva no gosa dir lo qu' estima á ningú perqué no cullo, com tú, ni una ditxa... ni una rosa.

Nostres rosers que ab afany cuydém de nit y de día en lloch de flors ¡qu' es estrany! sols fan espinas cad' any que 'l fullám cobreix, m' aymia.

Nostres amors cultivém ab constància y fé sens' treva y per goigs, pesars trovém qu' eran coberts, com vejém, d' il·lusions, si, Remei meva.

Dels dos rosers arrencar no podém pas ni un sol brot, ni á cap d' ells desarrelar; que si ho volguessim provar, seguiría 'l cor y tot.

Deixém, donchs, que creixin més; que s' arrelin més encare: si nostre afany etern es, rosas cullirém despres, com espinas trovém are.

Jo també puch dir darrer lo que primer tú endavinas; —Fins avuy, en lo roser del méu amor verdader no he trovat res més qu' espinas.

JOSEPH BARBANY.

D'ACTUALITAT

A hi som.

¡Vaya si hi som!

Encare que 'l "Zaragozano," mes ó menos *verdadero* y altres *parnostichs* no existís sin, bastaria veure la lleugeresa dels vigilants al prestarnos sos serveys nocturnos; sentir com lo sereno canta mes sovint y ensumar com l' escombriayre puja tots los días sens falta á recullir las escombrarias dels pisos mes enlayrats, per darnos á coneixer que ja hem arribat á Nadal, época de las *anguilas* y galls-dindis.

Quan aquestas ratllas vegin la llum del sol (si no está nuvol) tot home que tingui la desgràcia de pogueuse deixar pèl en la cara ja no 's farà afeitar fins passats los Reys, prevenint los atachs dels barbers que no contens ab raparnos la cara, procuran fer lo mateix á la nostra bossa, usant per navajas unas décimas mes plenas d' oscas que la llegendària espasa de Bernardo.

Ab tot, hi ha alguns subjectes que, bo y sent *previsors*, no poden prescindir d'anar ben afeitadets. Várias son las causas qu' ho motivan y entre ellas no es la menos poderosa la de gastar xicota y volguer evitar qu' aquesta al rebre una insinuant carícia, la rebutxi carinyosament adelantant sas manetas, al mateix temps que, esclamant ab melosa veu:—¡Ay, ves, ves, que 'm *punxas* ab aixó tant errissát. (Per la barba.)

Los esmentats individus, després de sostenir una lluyta entre la necessitat y la previsió acaban per buscar los serveys d' algun establiment ahont may los hagin vist, perque es lo que ells dihuen (si no fos que passa tot lo contrari:)

—Com qu' aquí no 'm coneixen, no tindrán la *barra* de demanarme propina.

Efectivament: los barbers tenen aquesta *barra* y ells un desengany més.

La veritat es que precisa possehir un cor de marbre per no enternirse y *esquitxar* quan l' *artista* després de complir sa obligació y posarnos totas las escencias y potingas de la casa, boy respallantnos sollicitament la americana, acaba ab l' acostumat:—Per servirlo. Que passi felissas festas.

Pero observo que fins are al parlar d' *anguilas* sols m' he referit á las barberías y com qu' aquest exclusivisme podria atraurem la inquina dels industrials del ram, y per altra part fácil fora qu' algún lector d' aquestos que *tot s' ho fan ells*, se fregués las mans ab mal dissimulada alegría, com volént dir:—*A mi no m' hi agafarán*—, es mon deber advertirli que si tal pensa va ben errat de comptes. Y si no, lo sereno, lo vigilant' lo porter, lo sastre y fins potser los conductors d' aquells carros *sistema inodoro*, s' encarregarán de ferli veure quan sensata ha sigut sa prematura satisfacció.

¿Y com no, si 'ls diaris van plens d' anuncis per l' istil?

"1.000,000 cromos para felicitaciones, propias para toda clase de oficios."

"Vigilantes, serenos, repartidores, carteros, etc., etcétera ¡Ojo! 500,000 felicitaciones á elegir, á 1'50 pesetas ciento."

Y altres y altres.

Si es cert que las xifras tenen eloquencia, es precis

confessar que la de las anteriors es *aterradora* y *tentadora* al mateix temps. Perque *vamos á veure*: ¿qui es que per no gastar sis rals s' absté de demostrar sa cortesía á un centenar de personas?

Dada la facilitat dels medis que están al alcans de totas las fortunas, res de estrany qu' algún día, passejant per la Rambla, nos deturi algún xicctet d' aquestos que venen cerillas y llibrets de fumá y entregantnos una décima nos digui:

—Si es servit.

—¿Bo, y are? ¿Qui ets tu?—preguntarém nosaltres admirats.

—Soch, contestará, aquell noy á qui vosté un día va comprar una capsa de mistos.

¿Qué dihuen, que aixó es inverosimil? Donchs... ¡*al tiempo!*

Lo qu' es jo ya m' he previngut y aquest any comenso per no dar propinas á ningú.

Los quartos que tenia destinats per' aquest mal vici he preferit invertirlos, com á bon espanyol, en apuntacions de la rifa de Nadal.

Tinch 10 rals á un número que no 'l cediria ni per cent duros.

Es lo 49,169.

¡Al com pinta: ab un 69 al darrera.

¿No 'ls sembla que un número aixis per forsa ha de *llepar*....?

PELLERINGAS.

CARTA

D' UN SOLDAT Á UNA RASPA

Raspita del corason,
tens unos ocos tan blavos
que juntos valen más nabos
que no tiene la nasion.

Por tú cara tan guapita
á mi 'm entens embabiacado,
y no 'm tingas olvidado
que jo no 't tengo, raspita.

Yo siempre surto á paseo
sin que te pugui encontrar,
pues no se ahont te pots ficar
porque yo nunca te veyo.

Sentado en la plassa Real
te he esperado muchos días,
y al ver que tu no venias
tenia mal de caixal.

Si tu m' amas de verdá,
ñiña de mi corason
calmarás mi gran pasion
que sufru en mi soledá

Yo 'm torno loco por tú
el día que no te veyo,
así es que solo deseyo
que no tingas lo cor dú.

Torname la paz perdida
si es que tu no te has muerto,
y no m' hagas may un tuerto
á mi amor ¡ay!, qu' es mi vida.

Espero jo que tu ensanches
l' amor que creyo rompido,
y no des más en olvido
á tu enamorado.

Sanches.

M. GARDÓ FERRER.

ELLS Y ELLAS

—Vol que jo li cordi?.. Qué diu?
—M' ho rumiho.

—Aixó ben mirat es la tercera edició de l' obra meva.

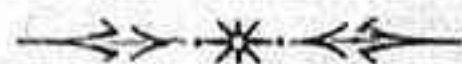
CUMPLI-MENTS

—(Qu' es monal!)
—(Quin mico!)

NI LA TEVA NI LA MEVA

COMÈDIA EN 3 ACTES DE C. GUMÀ

GN lo favorescut Teatro de Novedats va tenir lloch la nit del divendres passat l'estreno de la última producció còmica del escriptor, C. Gumà.

No creyém que l'intent del autor fos altre que proporcionar un rato agradable als concurrents al colisseu de l'entrada del passeig de Gracia, y pot estar satisfet de que va conseguirho cumplertament.

Durant las dugas horas que aproximadament dura la representació de *Ni la teva ni la meva*, no deixa lo públich de riurer un sol instant, escorrentse aquells tres actes, d'un argument senzill, si d'argument pot donárseli lo nom, ab una rapidés tan dolça qu'un arriba al final que ni se 'n adona.

Alguns posan com á defecte lo que la obra del senyor Gumà tinga una contextura poch lligada y un argument que no passa de conato, sense considerar que es més difícil de complaure sostenint l'interés sobre aquestas bases falsas, que construir aquestas bases mateixas ab tota la solidés necessaria.

A bon segur que, quants autors dramátichs van concórrer al estreno de la obra que 'ns ocupa, se 'ls van acudir aquestas mateixas consideracions.

Totas las obras teatrals, en nostre concepte, han de satisfer una exigéncia, y la obra estrenada lo divendres passat en lo Teatro de Novedats, 'n satisfá una de las més difícils, com es la de distreurer al espectador sense barrinarli lo cervell perque busqui fils perduts en lo teixit d'una trama més ó menos verídica, ó més ó menos complicada.

La major part del públich que concorre avuy en los nostres teatres, hi va en busca de distracció; la comèdia s'escolta al mitj de la trencada conversa de butaca á butaca y de las miradetas als palcos, y la obra del senyor Gumà s'acomoda perfectament á aquest modo de ser de la societat moderna. En *Ni la teva ni la meva*, may s'ha de preguntar qué ha passat. S'hi pot anar comensada la representació y sortirne quan á un li acomodi; tot se redueix á riurer mitj' hora més ó mitj' hora menos.

¿Hi han gayres comedias que tingan aquesta forsa en lo extens repertori del nostre ja famós teatro?

Los tipos que funcionan en la obra son tots trets del natural, y de casa.

Aquella donya Cárme ja la conèch, viu al primer pis de la meva escaleta, y 'm dòna cada susto que val un imperi. De Ignacis com lo que representa lo senyor Tutau 'n quedan poch exemplars; pero n'hi han; quan florían era en plé temps de 'n Xiribía; ha fet be lo senyor Gumà de portar lo retrato en lo *álbum* teatral catalá; es una fotografia que com més temps passi més diners valdrá. 'N Pere, es una còpia exacta del calavera astút; 'n Serafi, veurel ja fa riurer, es lo tonto presumit tan comú en los nostres circuls; qui vulga veurel, cada dematí 'l trovará en una taula de florista ó interrumpint lo pas de l'entrada de ca 'n Llibre.

Lo resto del *coro*, de menos poténcia, ajuda al éxit franch que va alcansar la comèdia.

L'execució, de primera! Lo senyor Gumà pot estarne ben satisfet.

La Sra. Palá ha trovat ben be la pedra filosofal ab aquets tipos que va inaugurar fent la *Sogra* de Pin. Los autors ja li poden escriurer ab confiansa.

Lo senyor Tutau, á pesar de haverse encarregat del paper horas antes, rés va deixar que desitjar, identificantsihi y satisfent al públich completament.

Los senyors Goula y Fuentes, claváts! com vulgarment se diu. Molt bé las Sras. Fontova y Castillo en sos papers de criada y senyoreta respectivament.

Lo Sr. Oliva, deliciós, com casi sempre.

Del Sr. Soler Maimó com que sense carn no 's poden fer botifarras, no 'n podém dir més que... rés, que va sortir á tapar la cassola, ó siga á posar lo punt final á la comèdia.

Aquest paper es insignificant pero per lo que representa no era possible confiarlo á un partiquín.

Lo Sr. Gumà que 's va resistir á presentarse al públich en anteriors cridades, per fi, y gracias á la *energia* dels actors y á la tussunería dels aplausos, va sortir á las taulas al final de la representació.

Fém com los revisters de toros.

Resúmen: La comèdia, de las que un no 's cansa de sentir las. La execució inmejorable, la entrada casi un plé, la direcció acertadíssima.

PEPET DEL HORT.

RIALLAS.....

A UN CERT NÚMERO D' AMICHS MEUS

No son francas ni armoniosas las que surten de mos llabis, rebo en eix mon tants agravis y tantas penas odiosas, que han d'estar sempre reclosas á un cercle de dol potent que m'induheix al fingiment, puig si rich per compromís... rihent sens esser may felis, es doná al cor mes torment.

Dant voltas pel mon, ab pena, plora 'l cor si 'ls llabis riuhen, més, may las riallas diuhen felicitat de cap mena; lo cor, lligat ab cadena fòrsosa de dol ruí, lentament se 'n vá á morí portant la pena interior, y 'l mon may creu lo dolor que aquell cor té que sufri.

Compliments per cortesia, per ganlanteig passió entera falsa y jamay verdadera, tan sols per galantería dona 'l cor, que no ho feria puig no pot ferho, si 'l mon sens anar del cor al fond ab l'exterior no 's fixés, estudiant un bon xich mes aquell sentiment profund.

Las riallas que de mos llabis ixen, per ço son fòrsosas, puig que ab las penas confosas y confosas ab agravis, no poden donar ressavis de cap goig jamay sentit; y tancat mon cor al pit va passant la trista vida, fins que del mon la mentida haurá minvat ó finit.

Confesso, que, avuy sols llansa fingiment tota ma joia, ma vida, per molts cofoya ja ha perdut brill y esperança. Y en lo mar de l'anyoransa de la lluyta y del penar déch per forsa navegar, y si rich, es fals mon riurer, puig lo cor que no pot viurer tampóch vida pot mostrar.

¿Volen mos amichs gatzara?, ¿volen riallas y alegría?... ho faré en sa companyia per no entristirlos la cara. No es tampóch ma vida, avara del goig que no 'm perteneix; mes no digan que fingeix mon llabi la rialla ardida... ¿será que de nou ma vida sens darse 'n fé, s'entristeix!...

J. AYNÉ RABELL.

UN DUO...

Diàlech eròtich-humorístich, representat ab molt aplauso en algunas vetlladas literarias per los simpàtichs nens
ENRIQUETA TORRENTS y MELCIOR VERDAGUER

ESCENA I.

Carrer. Surt en JAUMET, vestit á lo gomós, sombrero de copa, bastó, lentes y puro.

(Al públich).—Senyors, los hi vull confiar un secret, mes sobre tot á ningú 'n diguin un mot puig me pot perjudicar.

Han de sapiguer y entendre, que fá días que 'l meu cor está tan surtit d' amor que fins me 'n queda per vendre.

No puch veure una nineta que sigui un xich aixerida que no 'm caigui desseguida á na l' ull de la part dreta.

¡M' agradan tant las faldillas! tant la voluntat m' hi empeny que veyentlas, perdo 'l seny y 'm poso á fer tercerillas.

Y com tinch una figura incitant, engrescadora, y una veu conmovedora, y un parlar de confitura, ¡no cal dir si 'n tinch ó no de ninetas engrescadas!, en parlanthi tres vegadas s' entregan á discreció.

Per afegirla á la llista, fa días vaig al darrera d' una nena molt pitera que treballa de modista.

Y com sé que per aquí cada día sol passar á aquesta hora, vull mirar si es que la logro eternir.

Si no m' enganyo es aquella que ve tot gronxant lo cos. ¡Y quin tipo més graciós! ¡se 'n troban pocas com ella!

ESCENA II.

RITA, JAUMET.

Surt la Rita, tipo de modista, ab un farcellét á la mà.

JAUMET.—¡Visca la sal que han posat á dintre d' aquest salé!

RITA.—¿Altra vegada vosté? miri que 's fa molt pesat!

JAUMET.—¡Pesat jo! y are, qué diu! Si vaig més lleuger que 'l vent...

RITA.—Vosté tot s' ho pren rient...

JAUMET.—Y hasta vosté, que ja riu.

RITA.—Rich de rábia, si senyó de veurer que may me deixa.

JAUMET.—Per ben poca cosa 's queixa, mes ho faré.

RITA.—Pot ser no... poisé algú li privará.

JAUMET.—¿De veras, hermosa? ¿quí?

RITA.—Qualsevulga... 'l meu padrí.

JAUMET.—¿Quín padrí?

RITA.—(amenassantlo) 'L de confirmá.

JAUMET.—Fa temps que ho só, y com privarme de seguirla ningú pot, penso seguirla per tot mentras puga bellugarme.

RITA.—¿Y qué 'n treu?

JAUMET.—Me diverteixo!

RITA.—¡Donchs jo no!

JAUMET.—Poch se me 'n dóna.

¡Si fins al llit, tot fent nona, entre somnis la segueixo.

RITA.—¿Pero. qué pretent? ¿qué vol? ¿Que no coneix que m' enfada? Si la diversió li agrada creguim, diverteixis sol senyor Jaumet...

JAUMET.—¡Ay, carat!

¿Com ho sab que 'm dich Jaumet?

JOSEPH M.ª CODOLSA.

(Continuará)

¡MAY!

No t' oblidaré may, vaig dirte un día estrenyente adela; apretantne gotjós, ton cor, m' aymía petonejant ton rostre sonrosat.

—Prou que m' oblidarás!—tú respongueres tos ullets aclucant:

—A altrás donas dirás lo que 'm digueres é igual que jo tos mots escoltarán.

Are ha passat mol temps, ja res me resta d' aquell ditxós amor.

Tan sols un recort trist que á tall d' aresta cada jorn se m' enfonsa més al cor.

Al véure ta perfidia, al contemplarte d' un alire' home al costát;

He arrivát á pensar fins en matarte; pro ni un día ni una hora t' hi oblidat.

A. LLIMONER.

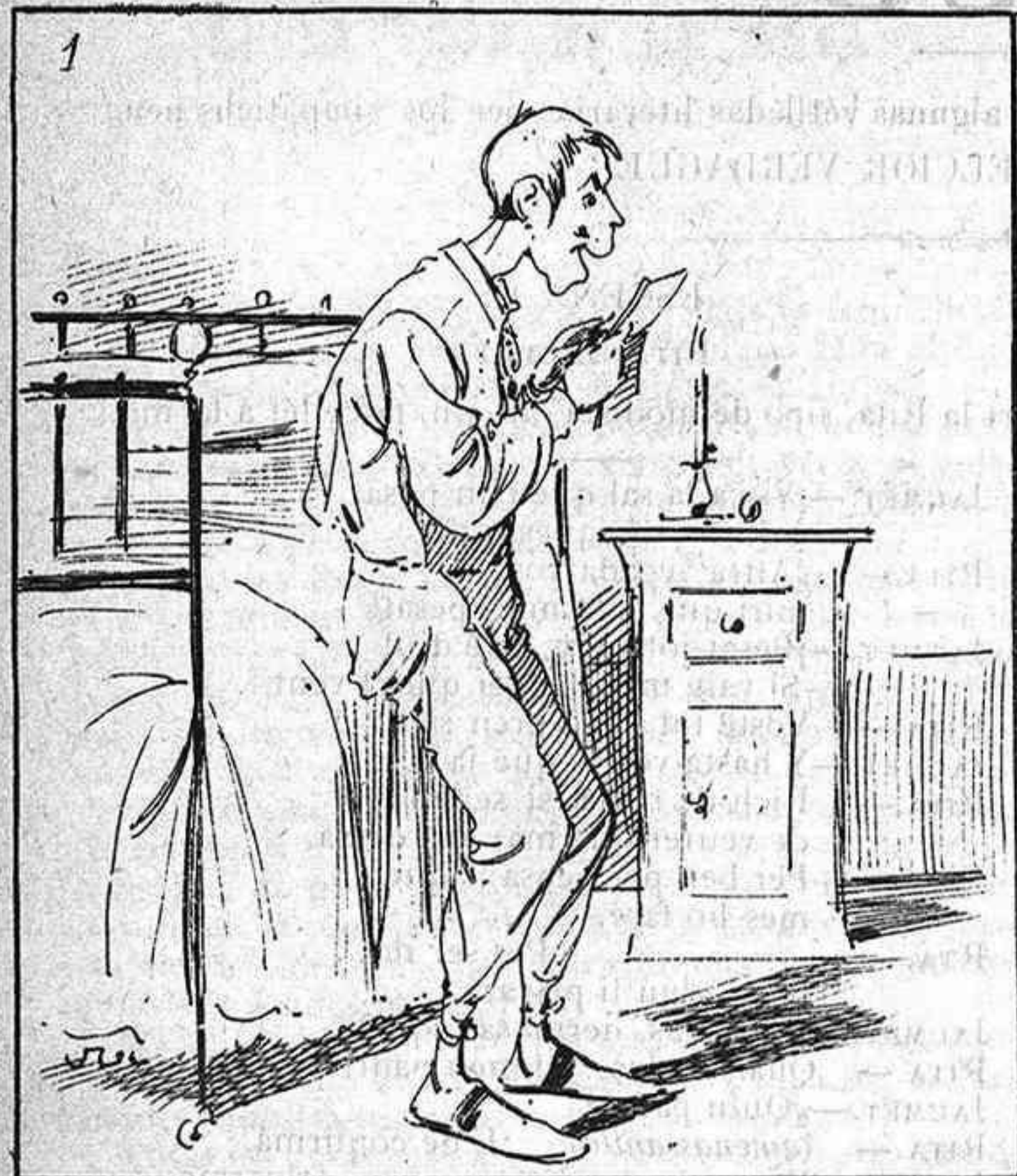
PERFILS

Pél ros com d' un inglés; baix d' estatura; Fumant ab pipa, al fons del mar trobada, Que avuy veuse ennegrida y quilotada Pel fom d' estafarlata y picadura.

Trajo d' obrer, honrosa vestidura; La cara, per los raigs del sol colrada; Pescador y taper á la vegada, Tenint de dibuixar la xifladura.

Lliberal fins allá, ferm partidari; De la dallonsas; tant, que 'l gust li alabo Per mes que jo ab certs punts pensi al contrari, Sovint lo trobo, tiesso com un cabo Cap al trevall fent via trico, trico: Y aquest, si no ú sabéu, es en Perico.

FRANCESCH MARULL.

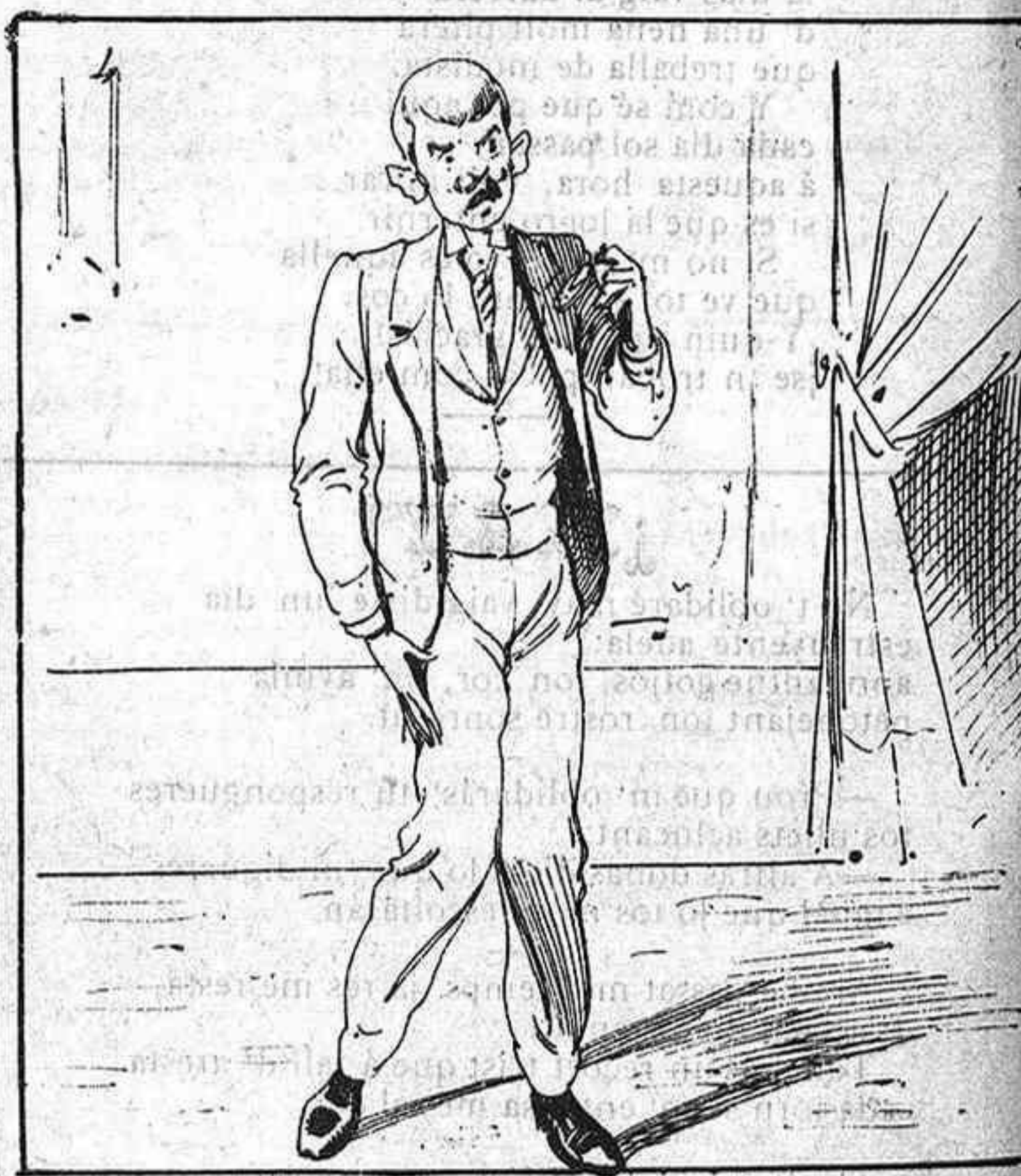
—Oh ditxa!.. La Lluïseta 'm dona una cita y tinch la dona á fóra!..

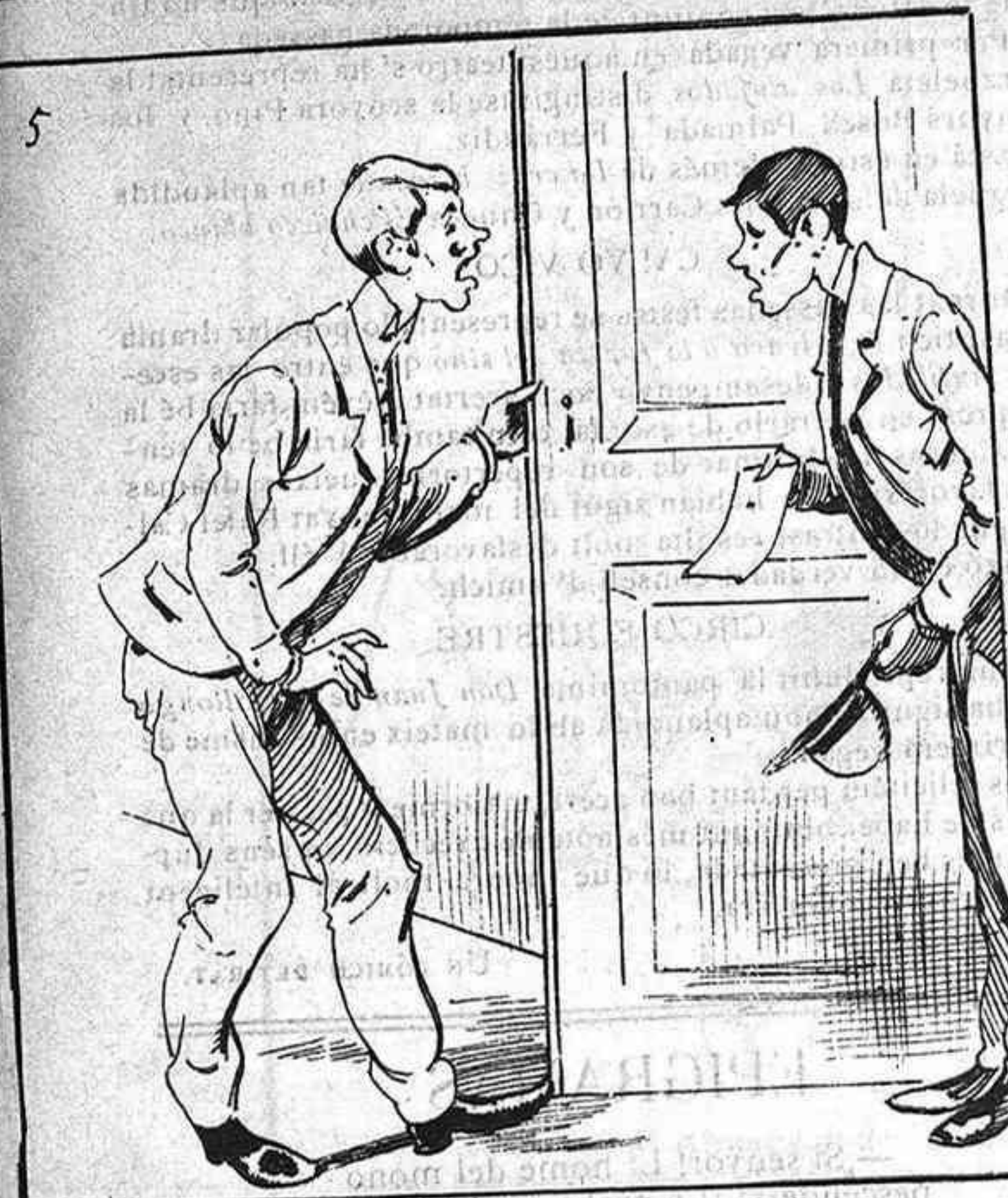
—Ay Lluïseta!.. Sembla que fem 'l Tenorio! (somiánt)

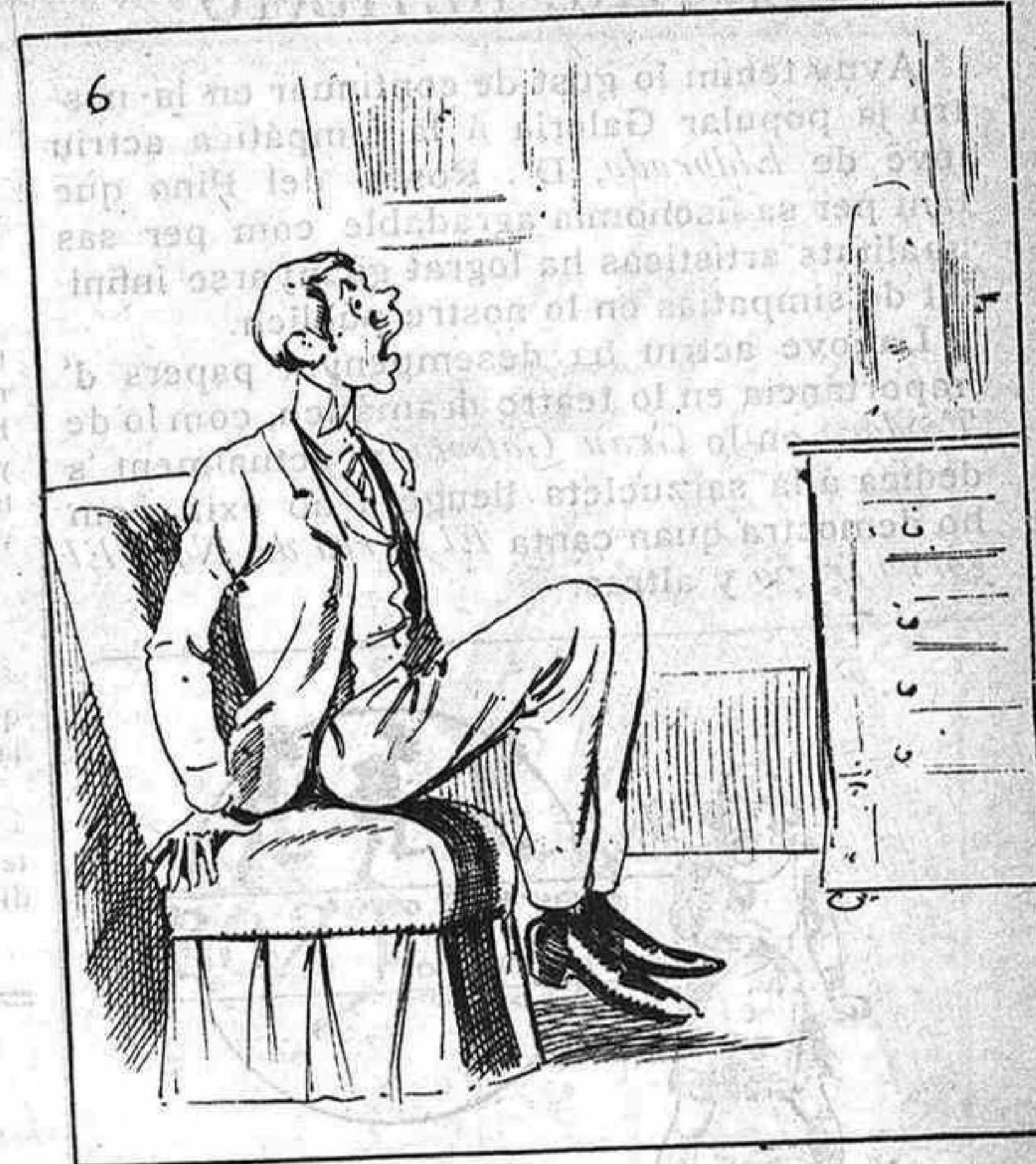
—Ah, ja!.. 'm deixaré bè.

—Bo!. Aquestas sabatas 'm són curtas; ja no disfrutaré

—Que volia?
—Las bonas festas del germá de la Lluïseta.
—Haig de quedarhi bè.

—Per ara la funció 'm costa quatre duros; sort que me 'ls cobraré... Ay, ay!.. los ulls de poll!..

—Que s' ofereix?
—Las bonas festas; soch lo papá de la Lluïseta.
—En fin...

—Què tal... Jordi?... T' he volgut sorprendre.
—¡Redeu!.. la dona!

NOSTRE RETRATO

Avuy tenim lo gust de continuar en la nostra ja popular Galeria á la simpática actriu jove de *Eldorado*, D^a. Rosari del Pino que tant per sa fisonomia agradable com per sas qualitats artísticas ha lograt guanyarse infinitat de simpatias en lo nostre públich.

La jove actriu ha desempenyat papers d'importància en lo teatro dramátich, com lo de *Teodora* en lo *Gran Galeoto* y actualment 's dedica á la sarzueleta lleugera ab éxit, com ho demostra quan canta *El Arca de Noé*, *El gorro frigio* y altres.

ROMEA

Del estreno de *La Vocació*, en article apart ne fa revista nostre company de redacció lo Sr. Ayné.

Se prepara *El gran galeoto* y pel dilluns, benefici del intelligent actor Sr. Borrás lo melodrama *El parador del àguila*. Ademés s' ha posat en estudi *La peste de Tartaria* gatada original del Sr. Colomer que si 'm prometen no ferho públich los diré que está destinat son estreno per lo día d' Ignocents.

Proximament se posará també en estudi la nova comédia en un acte, titulada *Un cap de nívol*, de un reputat escriptor.

NOVEDATS

De *Ni la teva ni la meva* 'n parla nostre company de Redacció Pepet del Hort.

La nit del dissapte la Societat Cervantes va tenir una colossal entrada; en lo programa de la funció hi figurava una sessió de guitarra per lo célebre Manjon que vá demostrar tenia dominat per complert lo difícil instrument de la guitarra.

La *Maria Menotti*, en la funció de la nit del diumenje, y tarde del dillúns, va valer á la empresa lo codiciat *quadro*, completant la tasca d' aquestos dos días festius, dos entradas mes de punta.

Ab la capacitat d' aquest elegant colisseo lo calaix debía quedar ben plé.

S' ha estrenat, en aquest teatro, la bonica comedia del nostre Director *Aucells de paper* que va agradar extraordinariament com quan se feya en lo Teatro de Romea.

Prompte 's posará en estudi un drama del Sr. Ubach y Vinyeta, per lo que está pintant ja alguna decoració lo celebrat pintor escenógrafo Sr. Chía.

La *crème* de Barcelona sembla que 's dona cita en aquest punt de reunió.

CATALUNYA

En *Los zangolotinos* la senyora Folgado doná novas mostres de sa gracia y bona escola de cant, siguént molt aplaudida principalment en la jota que tingué que repetir.

Molt be l' acompanyaren los senyors Bosch y Palmada.

S' ha reproduhit *Las doce y media*.... y sereno que no tingué lo satisfactori conjunt de la temporada passada.

Per primera vegada en aquest teatro s' ha representat la zarzueleta *Los alojados* distingintse la senyora Pino y los senyors Bosch, Palmada y Ferrándiz.

Está en estudi ademés de *La cruz blanca* la tan aplaudida zarzuela dels senyors Carrión y Chueca *El chaleco blanco*.

CALVO VICO

Durant las passadas festas se representá lo popular drama romántich *D. Alvaro ó la fuerza del sino* que entre las escenas *mutiladas* y desempenyo poch acertat creyém faria bé la Empresa en retirarlo de escena; com també faria bé lo senyor Cuevas de eliminar de son repertori aqueixos dramas tant favoritos que habían sigut del malaguanyat Rafel Calvo pus lo contrast resulta molt desfavorable á éll.

Aixó es un verdader consell d' amich.

CIRCO EQUESTRE

S' ha reproduhit la pantomima *Don Juan de Serrallonga* que ha sigut de nou aplaudida ab lo mateix entusiasme de la primera vegada.

Los felicitem per tant bon acert, majorment per ser la que á més de haber obtingut més notable execució, es sens dubte la més ben presentada, lo que honra molt al intelligent director senyor Guerra.

UN CÒMICH RETIRAT.

EPIGRAMAS

— ¡Si senyor! L' home del mono pesceudeix! ¡La proba es clara!

— Está molt bé, no cuestiono ¡Prou m' ho diu la séva caral!

— Dels geperuts, molt se diu que en cambi de sa desgràcia, solen possehir mes gracia que 'ls demés y 'l cap mes viu...

— Si aixó fos vritat Vicens ¡ab quanta sal no escriurias? ¡Quins epigramas farias á jutjar pe 'l gep que tens!—

— Veyentla soltera y grossa de devants tots 'ls vehins deyan: ¡llástima de róssa!— ¡Es de plányer pobra móssa... ¡La professó va per dins!!

— Mes avuy que ja ha passat bastant temps y dú al costat un noyet rós qu' enamora, sento que 's diu pe 'l vehinat ¡La professó va per fóra!!

— Si 's pregunta á né 'n Ramón, xicot viu y molt com cal, de qué li ve una senyal d' un trench, quedu, al mitx del front

— Ell, que may atenció para en lo que diu, respondrá; — ¡Ré! ¡Una cósca que 'm va dá fa molt temps, l' ase del pare!

— ¡Com qu' aixis no puch anar — va dirme 'l xato Batista — veyentme tant curt de vista uns lentes 'm vull comprar! — Cá no vagis á comprarlos puig no 't servirán de rés; ¡Ja te 'ls comprarás després quant tinguis nas ahont posarlos!

M. RIUSEC.

—M' comprarás l' Almanach de LA TOMASA?
—M' has de dir que si d' alló.

—Yo li asseguro que si soch á
l' almanach com diuhen, los senyors
Ribera y Estany se 'n recordarán.

—Calculémi!.. Un per mi... dos per
cá la tía... un per l' Emilio... ay, ay!
aquest Almanach 'ns arruinará.

LA VOCACIÓ

COMÉDIA CATALANA EN 3 ACTES, BASADA EN LO PENSAMENT D' UN' OBRA TOSCANA; DE D. A. MORAGAS.

A pesar de la inoportuna pluja que queya á l' hora de l' entrada als teatros, dimárs á la nit lo Catalá de Romea se vegé bastant concorregut per personas ávidas de presenciar 'l estreno de la producció que serveix d' epígrafe, ab la qual alguns amants de lluytas sociáls preveyan, guiáts per alló de que—hi surten capelláns,—una série de causas y efectes en bè ó en disfavor de ideas y creéncias que avuy preocupan á la moderna societat.

Pero s' enganyaren, per fortuna, (y consti que nosaltres no som de la crosta de abaix) com vulgarment se diu, sinó que som partidaris de que lo teatro no ha de servir may de *palenque* pera la discussió de ideas polític-sociáls; sols deu esser mirall fidel de las bonas costúms antigas ó modernas, sols ha de presentar als ulls del públich la lluyta suau, la lluyta que mostri 'l fi d' un ideál noble, may la que enardeixi l' ánimo, may la que exalti la imaginació de certa gent que tal vegada farían del teatro un club d' obstruccionistas á las bonas costúms.

Aném donchs al objecte de la comédia; comensém per dir que 'l senyor Moragas ha sapigut triar un assumpto, que en altrás máns tal vegada hauría decaygut en una complerta indiferéncia per part del públich ó potser l' hauría entussiasmat un xich massa vers á las ideas demagogas, succehint com per exemple en lo *Carlos II el Hechizado* creant un altre frare Froilan, qu' es alló de venir lo teatro á baix enardit lo públich contra el fanatisme.

En algún período de la obra ho proveyam, pero gracias á la habilitat del autor no resultá aixis.

Heus aquí l' argument á vola ploma de la comédia *La Vocació*:

Don Carlos y D.ª Cristina que als ulls de la gent passen per marit y muller perque fan vida marítal, sens esser casats, tenen un fill, l' Enrich, que está per ordenarse de capellá, pero com que la vocació del jóve no es aquesta sino que ho fá per donar gust als seus pares, torna del Seminari, veu á sa cosina, que viu á la casa, y s' enamora d' ella, confessantli que no te afecte á la carrera eclesiástica. Aquesta ho diu á mossen Baldomero, capellá ab ideas lliberáls, que 's capellá per compromisos de familia, y 'ls dos d' acort, miran d' arreglar l' assumpto.

Per mitj d' aixó hi juga lo pare Jaume, un altre capellá, que aspira á ser canonge, y que sab lo secret de que Don Carlos y D.ª Cristina no son casats, los quals esperan l' óbit de la mort del marit d' ella, per enllassar-se (puig D.ª Cristina era viuda quan tingué l' Enrich ab don Carlos,) y com l' óbit havia arribat d' América, qu' es allá ahont residía 'l difunt, y 'l pare Jaume se 'l havia quedat per ferne un' arma contra 'ls dos vells que li havían promés darli un mas en quant l' Enrich cantés missa, resulta que mossén Baldomero ho sap y ab amenassas desarma al pare Jaume que li entrega l' óbit, podentse aixis casar sacretament d' acort ab mosén Baldomero, los pares del jóve seminarista y aquest ab l' Adela, sa cosina.

Aixis acaba la comédia que te un acte primer bastant ben trassat, la meytat del segon regular y un ter-

cer que s' aguanta. L' obra en certs moments sembla decaurer pero no es aixis, puig per sórt arriba algún período que la realsa y s' acaba, sens que hi campejin escenas falsas ni forsadas, essent de aplaudir alguns xistes, á pesar del seu tó casi dramátich per complert, que si no fossen en certs moments massa vulgars, resultarian de mes bon sentir.

Ab tot, creyém que l' obra en globo, donará entradas al teatro Romea, pero aconsellém al seu autor que la espurqui un xich de certas paraulas que encare que á la vida íntima 's pronuncihin no deuben durse al teatro pera que serveixin de norma á ningú.

Los artistas que hi prengueren part, vam notar, que no estaban gayre segurs dels seus respectius papers que á no duptar dominarán en las representacions sucesivas, pero ab tot s' aplaudiren al final de cada acte y moltas vegadas al final de la obra, junt ab lo seu autor que sortí al palco escénich á rebre los aplausos de la concurréncia.

Los actors que hi prenen part son las senyoras Munner y Sala y 'ls senyors Colomé, Soler (Isclé) Virgili, Borrás y Martí.

AYNÉ.

En la Litografía Barcelonesa de Ribera y Estany, carrer de Sant Ramon, 5, (abans Sant Pau, 56) tenen del estranger, ademés de lo confeccionat en sos estensos tallers, un gran sortit de felicitacions pròpias pera serenos, vigilants, escombriayres, dependents de cafés, perruquerías, fondas, etc. etc., á preus sumament baratíssims, que creyém han de cridar poderosament l' atenció general.

No equivocarse: Sant Ramón, 5.

Un metje inglés ha descubert lo báculo del cáncer.

Von Koch anuncia altres descubriments per l' estil; ja veurán com aviat no s' hi cabrá en lo mon.

Ja no faltarà mes que trobar lo báculo dels quartos, y estarém com

á ca 'l sogre.

Hem vingut tres sigles massa aviat.

Donessin salidas...

Aquestas lluytas electorals, als que no som politichs, 'ns fan riurer molt.

Los conservadors s' fan lo llit ab un cinisme deliciós, y los altres qu' han fet lo mateix sempre qu' han pogut, posan lo crit al cél.

Quin sufragi mes sufregiu!

Llástima de escombra... de carrer, qu' es groixuda.

Fa mal lo nostre apreciat colega *Lo Teatro Catalá*, en donar cap importància á aquell óu sense sal titolat «Lo Catalanista de Sabadell.»

Que no ho veu qu' es una trompeta que no sona?

Un tros de paper que 'l llegeixen quatre parents dels escriptors, que més valdria empleyessin lo temps en ser útils a la societat!

Quan un ratolí li rosegui la sola de la sabata, trepitxili la cúa ab cuidado de no reventarlo, y passi de llarch.

Aixís se fá.

En las eleccions passadas lo Sr. Milá y Pi, primer tinent de alcalde, conservador ex-fusionista presidia la mesa de la Secció segona del Districte primer y al entrar al colegi los Ynterventors lliberals, que s' havian esperat al defora fins que 'l van obrir, vegeren l' urna plena de candidaturas sense que ningú havés anat á votar encare.

Lo Sr Milá y Pi digué que no devian estranyarse perque 'ls electors havian entrat per un' altra porta...

*Si es broma puede pasar
mas á ese extremo llevada
es una gran pasterada
molt difícil de empassar.*

Sembla que á Mozambique los inglesos van agafá als gefes de la missió portuguesa y van rompre la bandera lusitana.

Massa poch!

Que vágin fent festas en celebració de la seva independència de pega.

Llenya!

Lo nostre distingidíssim amich D. Ernest S. Comendador, ha sigut agraciab la encomienda de número de la Real Ordre d' Isabel la Católica.

Dem la nostra més cordial enhorabona al sábi metge y al bon amich.

Lo Sr. R. Rocavert nos ha remés la seva comédia *L'Adroguer del cantó*, estrenada últimament ab molt éxit en lo Teatro Calvo-Vico.

La llegirém.

Desde avuy queda oberta una suscripció en la Administració del nostre setmanari al objecte de proporcionar algun alivio al popular y fecundo quant desgraciat poeta D. Joseph M.ª Codolosa que s' trova malalt y faltat dels més indispensables recursos.

	Pessetas.
Ribera y Estany.	5'
Direcció de LA TOMASA.. . . .	5'
M. Gardó.. . . .	2'
J. Casanova V.. . . .	2'
J. Roig Cordomí.	3'
E. Molas.. . . .	1'50
M. Riusec.	2'50
TOTAL.	21'00

—Sembla impossible que lo Sr. Cassadessús sent com es de la colla del arrós se dexés cremar la que va fer en lo colegi electoral.

Crech que ho va fer molt malament.

Veú!. Ara també s' ha de senti *ser despreciable* y altres caricias per l' istil.

No es tot hu penjar pernils als arbres de Monjuich.

Ara está malament ab Tirios y Troyanos.

Y pot ser hasta ab la colla.

Telegramas

Rivas 3.—5 tarde.—Fa tan fret que tot los liquits s' han petrificat; ja fá dos días que l' oli y lo ví s' ha de vendre a lliuras.

'S fan grans exportacions de neu á Cuba.

D. SÉRIO.

Caldas 3.—6 id.—S' ha glassat l' aygua calenta del Lleó y s' ha notat que á l' imatge de la Magestat, li surten panallóns.

AVIS

Lo 31 de Marshi haurá una bona partida d' actors en vaga dels dos sexes.

S' avisa á las empresas qu' hagin de reforsar las sevas companyias.

Entre tant 's llogarán á preus equitativs encara que siga per anar á fora.

AGENCIA TEATRAL DE P. P. Y W.

Anirá: J. T. R., F. Garcia Alvarez, Julia Estrada, M. Gardó, M. Emulap, Ego Sum, Dolors Riera.

V. Jaumot: Quan vulga.

H. Zumaya: Ho llegirém.

Tot lo demés rebut no serveix ni 's contesta.

Redacció y Administració de LA TOMASA
LITOGRAFÍA DE RIBERA Y ESTANY
Sant Ramon, 5. -BARCELONA

Demà sortirà

Almanach de

Demà divendres sortirà!

A la fi, demà sortirà sens falta

per a l'any

1891

Conté, á mes d' un santoral complert, dibuixos, grabats, articles, poesias, quentots, epigramas, etc.

Tot degut als mellors artistes y escriptors; y ademés una magnifica coberta á vuyt tintas, deguda al llapis del celebrát dibuixant D. Pacia Róss.

Sortirà demà